

**GEC INTEGRATED GRADE 9 PROJECT
PUKU YA MOŠOMO YA MOITHUTI**

3 ENTREPRENEURSHIP
EMPLOYABILITY
EDUCATION

PROJECT-BASED LEARNING | ANCHOR SUBJECT: LIFE ORIENTATION

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**GRADE
2024**

9

Utilize the inclination assessment provided by **TeacherConnectchat** to help you identify a career that matches your skills and qualities. The inclination test can be accessed through WhatsApp at +27 60 060 3333.

Scan the QR Code for ease of access

Open the WhatsApp application on your phone and send this keyword: IGO in a WhatsApp message to **TeacherConnectchat** contact. Please note that the keyword is not case-sensitive (so you can enter it in uppercase or lowercase). Just make sure that there are no spaces between the letters i, g and o.

Latela ditaelo

- Kgetha magareng ga kgetho ya 1 (Boiphedišo/Mošomo) le kgetho ya 2 (Kgopolo ya Kgwebo).
- Nyakišiša kgetho yeo e kgethilwego
- Hlabolla potšišo ya nyakišišo.
- Hlama lenaneopotšišo la poledišano leo le tlogo araba potšišo ya nyakišišo yeo e hlamilwego.
- Dira Dipolelišano bjalo ka karolo ya tshepedišo ya nyakišišo ka tsela ye e latelago:
 - Feleletša kelo ya tshekamelolo ya IGO go WhatsApp.
 - **KGETHO YA MOŠOMO**: Dira poledišano le motho yo a šomago kgethong ya gago ya mošomo yeo o e kgethilego. (E ka dirwa go lebana le sefahlego, ka WhatsApp, imeile goba lenaneopotšišo)
 - **KGETHO YA KGWEBO**: Dira Poledišano le mong wa kgwebo (e ka dirwa go lebana le sefahlego, ka WhatsApp, imeile goba dipotšišo.
- Boloka lenaneo la methopo yeo e šomišitšwego bakeng sa merero ya go šupa.

Letlakala la mošomo 4.1

Diriša letlakala le go itokišeletša poledišano le motho yo mongwe mošomong wa gago wa ditoro. Ye ke tsela e botse ya go dira nyakišišo le go hwetša ge e ba o tloga o rata mošomo wo o o kgethilego. Ngwala bonyane bja dipotšišo tše lesome (10) sebakeng seo se filwego. Šomiša letlakala le go dira poledišano gomme o ngwale dikarabo kholomong ya bobedi.

LEINA LA SEKOLO:

(O ka šomiša foromo ya tumelelo yeo e lego ka morago ga tokomane ye)

LEINA LA MMOTŠIŠI WA DIPOTŠIŠO: MOPHATO:

LEINA LA MMOLEDIŠANI:

BOIPHEDIŠO:

DIPOTŠIŠO TŠA POLEDIŠANO	DIKARABO TŠA POLEDIŠANO
1)
2)
3)
4)
5)
6)
7)
8)
9)
10)

Dipotšišo tše dingwe tše di tlwaelegilego: Ke dithuto dife tšeo o swanetšego go di tšea? O šoma diiri tše kae ka beke? Ke bokgoni bofe bja mmele bjo o bo nyakago? Ke eng se sebe kudu ka mošomo wo? Ke dilo dife tše kaone ka mošomo wo? Mogolo wa go thoma ke ofe? Na melao ya kgethologanyo e tutueditše dibaka tše tša mošomo nakong e fetilego?

Letlakala la mošomo 4.2

Diriša letlakala le go itokišeletša poledišano le mong wa kgwebo. Kgetha motho yo a šetšego a na le kgwebo le go e sepetša yeo o ka e bonago e thoma nakong ye e tlogo. Ngwala dipotšišo tše lesome (10) sekgobeng seo se filwego. Šomiša letlakala le go dira poledišano gomme o ngwale dikarabo kholomong ya bobedi.

LEINA LA SEKOLO:

(O ka šomiša foromo ya tumelelo yeo e lego ka morago ga tokomane ye)

LEINA LA MMOTŠIŠI WA DIPOTŠIŠO: MOPHATO:

LEINA LA MMOLEDIŠANI:

KGWEBO:

DIPOTŠIŠO TŠA POLEDIŠANO	DIKARABO TŠA POLEDIŠANO
1)
2)
3)
4)
5)
6)
7)
8)
9)
10)

Dipotšišo tše di tlwaelegilego e ka ba: Kgwebo ya gago e ka intastering efe (Primary, Secondary, Tertiary)? Na o hloka tšhelete ye ntši gore o thome kgwebo? Na o na le bašomimmogo kgwebong? Ke ka lebaka laeng go le bjalo? Ke bokgoni bofe bjo o bo hlokago go sepetša kgwebo ye? Na o dira tšhelete e ntši ka kgwebo goba mošomong? Ke mohuta ofe wa beng ba kgwebo? Na melao ya kgethologanyo e dirile gore go be thata go dira kgwebo nakong ye e fetilego/kgahlamelo ke efe go dikgwebo lehono?

Letlakala la mošomo 4.3

Dira nyakišišo ye nngwe ka ga mošomo wo o o kgethilego goba mošomo le kgwebo gomme o lokeletše ditšhupetšo/methopo ye meraro ka go lenaneo la dipuku (lenaneo la ditšhupetšo tšeo di šomišitšwego nakong ya nyakišišo). Lokeletša methopo/ditšhupetšo tša gago ka fase:

MONGWADI	THAETLELE	LETSATSI LA KGATISO	LEFELO	URL/MOGATIŠI
E.g. J. Khula	The Beancounter	20 Mopitlo 2016	Cape Town	Penguin
E.g. (Wena)	poledišano le Mr X	24 Lewedi 2021	Potchefstroom	Poraebete
E.g. L. Smith	kamoo go ithaopa go ka go thušago go aga bokgoni.	14 Hlakola 2018	Inthanete	https://charityvillage.com

Letlakala la mošomo 6.3

LENANEO LA GO HLAHLOBA LA NYAKIŠIŠO: (Ga go na Meputso yeo e tlogo abelwa)

DITAELO: Baithuti ba swanetše go šomiša lenaneo le le latelago la go hlahloba go sepetša tšwelopele ya bona ge ba dira nyakišišo.

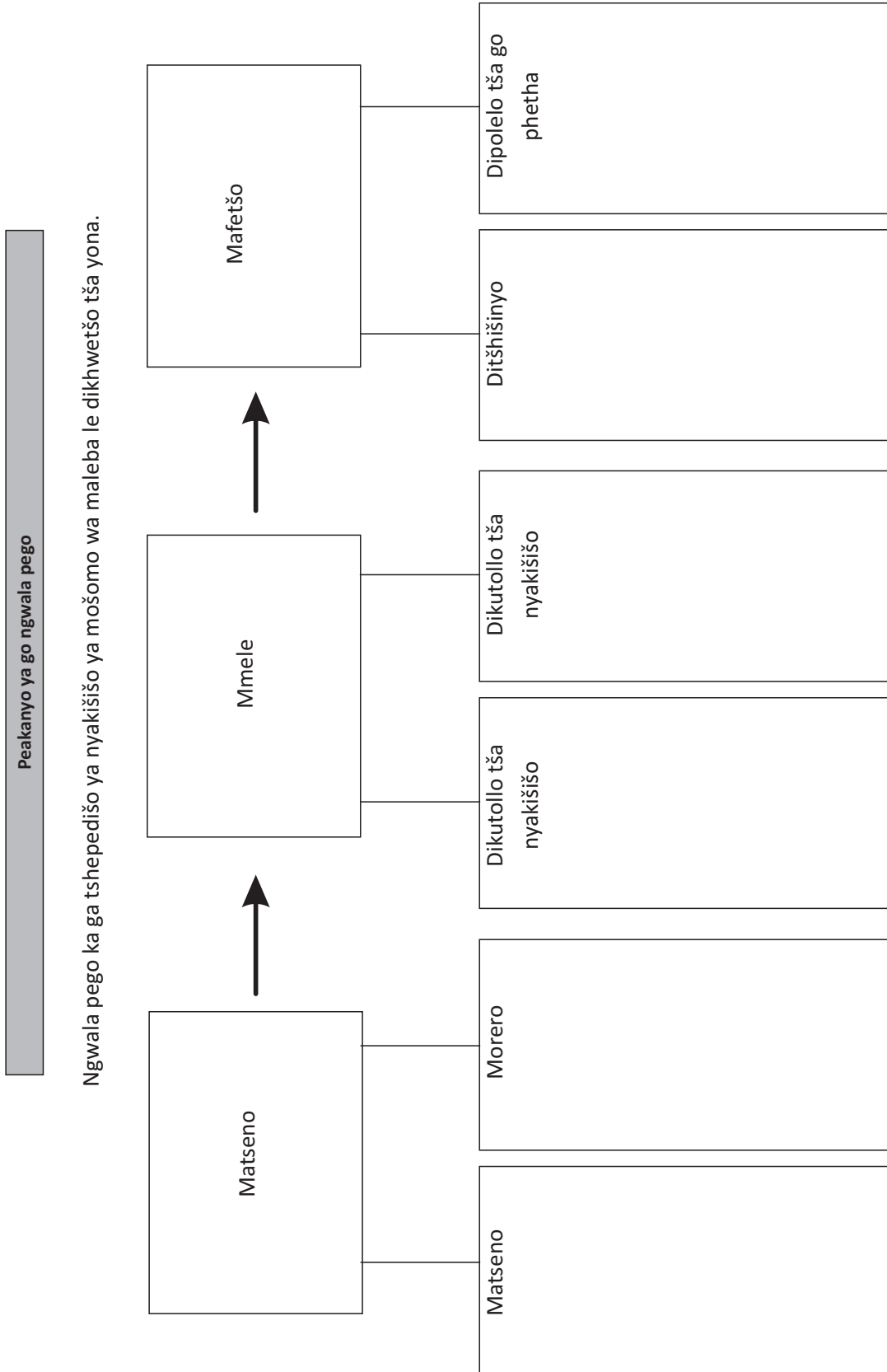
Mošomo wa sehlopha.

	Mareo a mareo	Hlahloba
1	Hlaloša potšišo ya nyakišišo ye e kwagalago.	
2	Kgoboketša tshedimošo ya maleba go tšwa methopong ye e fapanego.	
3	Lekola go botege ga methopo.	
4	O dirile dinoutse mabapi le Tshedimošo ya bohlokwa.	
5	Tsopola methopo o šomiša setaele sa go šupa se se nepagetšego.	
6	O dirile poledišano bjalo ka karolo ya mošomo wa nyakišišo.	
7	O lemogile dikarabo tša poledišano ka nepagalo le ka bothakga.	
8	O šomišitše dikhwetšo tša nyakišišo go hlama karabo ya potšišo ya nyakišišo.	
9	Ba dirišana bjalo ka sehlopha.	
10	E rometšwe ka goba pele ga letšatšikgwedi leo le swanetšego go lefelwa.	

DITAELO:

- **Kgetho 1**– Rulaganya sengwalwa sa mathomo sa **Pego ya gago**.
- Šomiša Mmapa wa go ela ka fase go hlahla peakanyo ya gago.
- Kgomarela hlogo ya pego ya gago: Go bega ka ga tshepedišo ya nyakišišo.

DITAELO:

- **Kgetho 1**— Ngwala sengwalwa sa mathomo sa **Pego ya gago**.
- Šomiša foreime ya go ngwala pego ye e lego ka mo tlase go hlahla peakanyo ya gago.
- Kgomarela hlogo ya pego ya gago: Go bega ka ga tshepedišo ya gago ya nyakišišo.
- Palo ya mantšu a go ngwala Pego mphato wa 9— HL 160— 180 le FAL 140-160 mantšu.

Ngwala pego ka ga tshepedišo ya nyakišišo ya mošomo wa maleba le dikhwetšo tša yona.

Matseno (Kgopolokgolo, potšišo ya go otlela, morero, bjalobjalo).

Mmele (tshedimošo yeo e latelanago, ke mang, eng, kae, neng, dikhwetšo tša nyakišišo, bjalobjalo).

**KHOPI YE E SWANETŠE GO ŠOMIŠWA
BJALO KA MOHLALA WA FOREIME YA
GO NGWALA**

Sephetho (dipolelo tša go phetha, ditšhišinyo, bjalobjalo.)

Letlakala la mošomo 12.3

Kgetho 1 - Ngwala pego ya gago sekgobeng se se lego ka mo tlase

A large rectangular area with horizontal dotted lines for writing.

A large rectangular area with a solid border, containing 25 horizontal dotted lines for writing.

Letlakala la mošomo 12.4

DITAELO GO MOITHUTI:

Kgetho 2 - Rulaganya sengwalwa sa mathomo sa Kgwebo/ Lengwalo la gago la Semmušo

- Šomiša Mmapa wa Sehlare ka fase go hlaha peakanyo ya sengwalwa sa gago sa mathomo.
- Kgwarela hlogo ya lengwalo la gago: Go kgopela thušo ya ditšhelete.
- Hlaloša ka lengwalong la kgwebo maikemišetšo a go thoma kgwebo ya boithaopi, gore kgopolo ya projeke ya boithaopi ke eng, Bohlokwa bja Yona setšhabeng le gore e tla fihlelela bjang dinyakwa tša setšhaba.
- Laetša ka lengwalong la semmušo, seo se ithutilwego nakong ya tshepedišo ya nyakišišo mabapi le go hloma kgwebo ya boithaopi.
- Lengwalong, kgopela kopano le moabi/ mothekgi yo a ka bago gona go tšweletša kgopelo ka molomo
- Bakeng sa go thekga ka tšhelete.

Peakanyo ya lengwalo la kgwebo/lengwalo la semmušo.

MMAPA WA SEHLARE

Ngwala Lengwalo la Kgwebo / la Semmušo o kgopela thušo ya ditšhelete bakeng sa kgwebo ya gago.

Matseno	Mmele	Phetho
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DITAELO GO MOITHUTI:

- **Kgetho 2** - Go rulaganya go ngwala lengwalo la **Kgwebo / leo le sego la Semmušo**.
- Šomiša Mmapa wa Sehlare go Letlakala la Mošomo la 12.4 go go hlahla. Go rulaganya ka go ngwala lengwalo la kgwebo.
- Mabokgoni a Lekgolo la bo-21 la Mengwaga: Tirišano, Go Nagana ka Bohlokwa, Kgokagano, Boitlhamelo.
- Kgomarela hlogo ya lengwalo la gago: Go kgopela thušo ya ditšhelete.

Lengwalo la kgwebo/Peakanyo ya lengwalo la semmušo

Ngwala lengwalo la Kgwebo/Semmušo o kgopela thušo ya ditšhelete ya kgwebo ya gago

Aterese ya gago mo

.....

.....

.....

.....

Letšatšikgwedi:

Aterese ya motho yo o mo ngwalelago

.....

.....

.....

Tumedišo:

Mothaladi wa taba:

Matseno:

Dintlha tše tharo tše dikgolo:

Mafetšo

Wa gago wa potego
Mothaladi wa mosaeno:

Leina la mogwadi

**KHOPI YE E SWANETŠE GO ŠOMIŠWA
BJALO KA MOHLALA WA FOREIME YA GO
NGWALA**

Kgetho 2 - Ngwala lengwalo la gago la kgwebo/lengwalo la semmušo sekgobeng se se lego ka mo tlase.

A large rectangular area with horizontal dotted lines, intended for writing a business plan or a business proposal.

A large rectangular area with a solid border, containing 25 horizontal dotted lines for writing.

Letlakala la mošomo 15.1

**KGATO YA BORARO PROJEKE YA DINGWALO — TLHAHLO YA MOLOMO.
MOŠOMO WA MOTHO.**

KGETHO 1: KGETHO YA MOŠOMO.

EXAMPLE OF PLANNING FRAME FOR ORAL PRESENTATION
<p>Matseno Goga šedi ya batheetši ka polelo ya mathomo goba kanegelo ye e kgahlišago. Bolela ka mo go kwagalago sehlogo le morero wa thero ya gago. Nea kakaretšo e kopana ya seo o tlogo go Se Akaretša therong ya gago.</p>
<p>Tshedimošo ya nyakišišo Hlaloša mareo afe goba afe a kay goba kgopolo yeo batheetši ba swanetšego go e kwešiša. Hlaola Bohlokwa goba kamano ya hlogotaba.</p>
<p>Dikutollo/Dingangišano Hlagiša meomo ya gago e megolo goba dingangišano ka mokgwa o kwagalago le o rulagantšwego. Thekga ntlha ye nngwe le ye nngwe ka bohlatse, mehlala, goba datha ya maleba. Šomiša dipono goba multimedia, Ge go le maleba, go godiša kwešišo.</p>
<p>Mafetšo Akaretša dintlha tše dikgolo tšeo o boletšego ka tšona. Bolela gape molaetša wa gago wa bohlokwa goba thesese. Tlogela batheetši ka polelo ya go tswalela yeo e sa lebalegego goba pitšo ya go gata mogato.</p>
<p>Go tswalela Leboga batheetši ka tlhokomelo ya bona le go tšea karolo. Boeletša tsebišo le ge e le efe e bohlokwa goba megato e latelago. Ge e ba go le maleba. Feletša ka polelo e matla ya phetho.</p>

Letlakala la mošomo 15.2

KGETHO YA 2: SEBAKA SA KGWEBO

MOHLALA WA FOREIME YA PEAKANYO YA TLHAGIŠO YA MOLOMO.

Tlhokego	Rulaganya dikarabo/Ditlhalošo tša gago
Kakaretšo ya khuduthamaga (bakeng sa matseno).
Bothata bjo o bo rarollago
Kakaretšo ya mokgatlo le taolo. ke mang yo a tlogo go ba a dira eng?
Tirelo yeo o e neago. O dira eng kae?
Go goga: Seo o šetšego o na le sona methopong (mohlala 35 baithuti ka phapošing yo a ka šomago/penta/hlwekiša pese ya sekolo gore e go iše moo ge e hwetšagala, batswadi bao ba ikemišeditšego go otlela, dikgamelo tša kgale tša pente le diporaše tše dingwe tša go šomišwa baithuti ba ka tliša go tšwa gae, bjalobjalo)
Kgopelo ya ditšhelete: Seo o se hlokago go fetša projeke. Tše ke dilo tše o ka se kgonego go di tliša go tšwa gae goba go di hwetša. Se akaretša tšhelete goba dilo.
Ditekanyetšo tša ditšhelete: Oketša leano le lenyenyane la ditšhelete.
Kamoo mothekegi a tlogo lefelwa ka gona (mohlala, Re tla bala leina la khamphani ya gago le nomoro nakong ya kopano; re tla go kgothaletša go batswadi ba rena mantšiboeng a kopano ya bona) Nagana ka ditsela tša boitlhamelo tša go leboga mothekegi wa gago.
Abelana lenaneo la nako. (mohlala, re rata go thoma bjalo ka mafelelo a beke ye e tlogo).
Leboga motho yoo ka nako ya gagwe le go naganelwa ga gagwe.	

Letlakala la mošomo 15.3

Šomiša tshedimošo ka moka yeo o e kgobokeditšego go tšwa nyakišišong ya gago nakong ya projeke gomme o ngwale pego ya Tlhahlo ya Bophelo. (Ngwala ka polelo ya gago ya LO ya go ruta). Lebelela morago go tlhako ya go ngwala pego go letlakala la moomo la 12.2. Palo ya mantšu e swanetše go ba mantšu a ka bago 150:

A large rectangular area with horizontal dotted lines, intended for writing a report.